

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**V Всеукраїнська науково-практична конференція
(6 грудня 2022 р.)**

м. Полтава 2022

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 28.11.2022 р.).

Редакційна колегія:

– **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, в. о. ректора Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

– **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф., 6 грудня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 230 с.

До збірника матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЕТАПУ НАДХОДЖЕННЯ ЗАПАСІВ Павловська Т.С.	77
ОБЛІК ПАЛИВА ЗА СМАРТ-КАРТКАМИ Поліщук А., Ляшков Д., Кулик Ю.....	81
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА Скрипак М.О.....	84
ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ: ХТО МАЄ ЗАПОВНЮВАТИ. ЙОГО ФОРМА ТА ОСОБЛИВОСТІ Ставицька В.О.	86
ПРАВИЛА ІНКОТЕРМС 2020: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСНОВНІ ЗМІНИ Тютюнник С. В., Дугар Т.Є.	89
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ Хоменко А.А.....	93
ПЛАНУВАННЯ АУДИТУ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПЕРЕВІРОК Швед К.Ю., Бережна Д.Ю.....	95
РОЛЬ ТА ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ Шийка В.І.....	99
СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	102
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВИМИ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ Безрук Д.І.....	103
ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР Герасименко В. В., Хоменко А. В.....	106
НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ, ВИКОНАННЯ РОБІТ, НАДАННЯ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА Горулько Л. І.....	109
УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Дерягін М.Б., Дараган Д.О.....	112

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

Скрипак М.О.,

здобувач вищої освіти ОС Магістр

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Тютюнник С.В., к.е.н., доцент

Для ефективної діяльності сільськогосподарського підприємства, забезпечення його стабільності в ринковому середовищі та підвищення прибутковості потрібно постійно здійснювати контроль за витратами.

На сільськогосподарських підприємствах для цілей фінансового обліку використовують класифікацію витрат, наведену в НП(С)БО 16 «Витрати» [1], а для внутрішньогосподарського планування, обліку і калькулювання собівартості продукції застосовують класифікацію витрат, подану у галузевих Методичних рекомендаціях № 132 [2], відповідно до яких всі витрати формуються за центрами відповідальності, об'єктами обліку, планування та калькулювання і класифікуються за: характером участі в процесі виробництва (основні і накладні), способом включення в собівартість продукції (прямі і непрямі), обсягом виробництва і складом витрат (змінні – пропорційні і непропорційні, постійні), видами витрат, економічними елементами (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати) та відношенням до собівартості продукції (витрати на продукцію і витрати періоду).

У рослинництві виробничі витрати групують за культурами окремо по рільництву, овочівництву, луківництву, вирощуванню трави на сіно, садівництву з виділенням витрат на врожай поточного року і на врожай майбутніх років. У рослинництві використовується частина виробленої власної готової продукції як насіння для наступного виробництва. Продукція власного виробництва (зерно на посів) використовується для одержання нової продукції в наступному році, що обумовлює економічну вигоду.

Для обліку витрат і виходу продукції рослинництва використовують субрахунок 231 «Рослинництво» синтетичного рахунка 23 «Виробництво», за дебетом якого обліковують витрати, а за кредитом – вироблену продукцію.

Аналітичний облік витрат рослинництва ведуть у розрізі статей витрат. Для складання калькуляції собівартості продукції рослинництва необхідно визначити за даними аналітичного обліку фактичні витрати на продукцію.

Об'єктами обліку витрат у рослинництві є витрати за окремими сільськогосподарськими культурами або групи культур (озимі зернові, пшениця яра, просо, гречка, картопля та ін.), види робіт (оранка на зяб, лушення стерні, снігозатримання тощо), витрати до розподілу (витрати на зрошення, на утримання полезахисних насаджень і т. ін.), інші об'єкти обліку витрат (збирання і скиртування соломи, післязбиральна доробка продукції, виробництво трав'яного борошна тощо).

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

У галузі рослинництва є витрати, які в момент їх здійснення неможливо віднести на відповідну культуру, оскільки вони пов'язані з вирощуванням декількох сільськогосподарських культур. До них відносять: амортизаційні відрахування за основними засобами, які використовуються у рослинництві і підлягають розподілу; витрати на ремонт основних засобів рослинництва, які підлягають розподілу; витрати зі зрошення та з осушення; витрати з утримання полезахисних лісових смуг тощо. Особливість цих витрат полягає в тому, що вони повністю розподіляються у звітному році і, відповідно, не переходять на наступний рік як незавершене виробництво. Такі витрати попередньо обліковують упродовж року на окремих аналітичних рахунках у складі виробничих, а потім відносять на певні види сільськогосподарських культур шляхом розподілу. Витрати на виробництво продукції, робіт та послуг у плануванні і в обліку групуються за статтями, які підприємство визначає самостійно, виділяючи окремі статті як постійні та змінні витрати [3, с. 87–90].

З метою планування та обліку виробничої собівартості сільськогосподарської продукції, організації синтетичного та аналітичного обліку витрат, визначення вартості продукції здійснюють класифікація витрат за статтями калькулювання.

У рослинництві облік доцільно вести за такими статтями витрат: на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; насіння та посадковий матеріал; паливо та мастильні матеріали; добрива; засоби захисту рослин і тварин; роботи та послуги; витрати на ремонт необоротних активів; інші витрати на утримання основних засобів; інші витрати; непродуктивні витрати (в обліку), загальновиробничі витрати.

Наведена класифікація групування витрат за статтями максимально враховує всі витрати при виробництві продукції рослинництва, що доцільно при здійсненні управління виробництвом та ведення точного обліку собівартості виробленої продукції.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 2.11.2022)

2. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18 травня 2001 р. № 132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text> (дата звернення 2.11.2022).

3. Мельник Я. Калькулювання собівартості органічної продукції рослинництва. *Економічна наука*. 2016. № 2. С. 87–90

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

**Актуальні питання сучасної економічної науки:
матеріали V Всеукраїнської науково-практичної
конференції (м. Полтава, ПДАУ, 6 грудня 2022 р.)**

Підп. до друку 29.11.2022. Формат 60x90^{1/16}.
Ум. друк. арк. 11,7.
Гарнітура Times New Roman Суг.